

PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 30/23

Luksemburgā, 2023. gada 16. februārī

Tiesas spriedums lietā C-349/21 | *HYA* u.c. (Telefonsarunu noklausīšanās atļauju pamatojums)

Lēmumā, ar ko atļauj telefonsarunu noklausīšanos, individualizētu pamatojumu var neietvert

Pienākums norādīt pamatojumu joprojām ir izpildīts, ja lēmums ir balstīts uz izsmeltošu un pamatotu kompetentās tiesībsargājošās iestādes pieprasījumu un ja atļaujas pamatojumu ir iespējams vienkārši un nepārprotami secināt, savstarpēji salīdzinot pieprasījumu un atļauju

2017. gadā Bulgārijas Specializētās krimināllietu tiesas priekšsēdētājs, balstoties uz motivētiem, izsmeltošiem un pamatotiem pieteikumiem, kurus bija iesniedzis par izmeklēšanu atbildīgais prokurors, atļāva noklausīties četru fizisku personu telefonsarunas – šīs personas tika turētas aizdomās par smagiem tīšiem noziegumiem.

Lai pamatotu šos nolēmumus, tiesas priekšsēdētājs ievēroja valsts tiesu praksi, proti, izmantoja iepriekš sagatavotu paraugu bez individualizēta pamatojuma, kurā ir tikai norādīts, ka ir izpildītas valsts tiesiskā regulējuma prasības saistībā ar telefonsarunu noklausīšanos.

Tad visas četras personas tika apsūdzētas par dalību organizētā grupā, un pēc tam Specializētajai krimināllietu tiesai vajadzēja izskatīt lietu pēc būtības.

Tā kā ierakstīto telefonsarunu saturam ir tieša nozīme apsūdzības pamatotības konstatēšanā, Specializētajai krimināllietu tiesai iepriekš ir jāpārbauda, vai procedūra, kurā izdotas telefonsarunu noklausīšanās atļaujas, ir bijusi likumīga. Šajā ziņā minētajai tiesai nav skaidrs, vai valsts prakse saistībā ar telefonsarunu noklausīšanās atļauju pamatojumu ir saderīga ar direktīvu par privāto dzīvi un elektronisko komunikāciju¹, skatot to Eiropas Savienības Pamattiesību hartas kontekstā. Tādēļ tā vērsās Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu.

Šodien pasludinātajā spriedumā Tiesa norāda, ka atbilstoši aplūkotajai valsts praksei tiesnesis, kas atļauj noklausīšanos, lēmumu pieņem, balstīdamies uz pamatotu un detalizētu pieteikumu, kas tam ļauj pārlicināties, vai ir izpildīti atļaujas piešķiršanas nosacījumi. Tiesa konstatē, ka šī prakse iekļaujas Bulgārijas tiesiskajā regulējumā, kas pieņemts saskaņā ar direktīvu par privāto dzīvi un elektronisko komunikāciju; šajā direktīvā paredzēta iespēja pieņemt pamatotus tiesas nolēmumus, kas ierobežo tajā nostiprināto elektronisko komunikāciju un informācijas par datu plūsmu konfidencialitātes principu.

Turpinājumā Tiesa atzīst: parakstot pēc iepriekš noteikta parauga sagatavotu tekstu, kurā norādīts, ka ir izpildītas tiesiskā regulējuma prasības, tiesnesis ir apstiprinājis kompetentās tiesībsargājošās iestādes detalizētā pieprasījuma pamatojumu, vienlaikus pārlicinoties par šo prasību izpildi. Šajā kontekstā būtu mākslīgi prasīt, lai atļauja noklausīties telefonsarunas būtu ietverts īpašs un detalizēts pamatojums, ja pieprasījumā, uz kuru balstoties šī atļauja tiek piešķirta, šāds pamatojums jau ir ietverts saskaņā ar valsts tiesību aktiem.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2002/58/EK (2002. gada 12. jūlijs) par personas datu apstrādi un privātās dzīves aizsardzību elektronisko komunikāciju nozarē (direktīva par privāto dzīvi un elektronisko komunikāciju) (OV 2002, L 201, 37. lpp.).

Turklāt Tiesa norāda: kolīdz attiecīgā persona ir informēta, ka tās telefonsarunas tiek noklausītas, Pamattiesību hartā paredzētais pienākums norādīt pamatojumu paredz, ka gan šai personai, gan tiesnesim, kuram jāpārbauda noklausīšanās atļaujas pieprasījums, ir jāvar saprast atļaujas pamatojumu. Tas nozīmē, ka šīm personām ir jābūt pieejamam ne tikai lēmumam par atļaujas piešķiršanu, bet arī pieteikumam, ar ko iestāde to ir lūgusi piešķirt.

Turklāt tiesa precizē, ka šīm personām, savstarpēji salīdzinot atļauju un tai pievienoto pamatoto pieprasījumu, ir jāvar viegli un nepārprotami saprast precīzos iemeslus, kuru dēļ atļauja piešķirta, ņemot vērā konkrēto gadījumu raksturojošos un pieprasījuma pamatā esošos faktiskos un juridiskos elementus. Tā piebilst: **ja lēmumā par atļaujas izsniegšanu ir tikai norādīts atļaujas derīguma termiņš un paziņots, ka ir ievērotas tajā minētās tiesību normas, ir būtiski, lai pieprasījumā būtu skaidri norādīta visa nepieciešamā informācija**, lai attiecīgās personas varētu saprast, ka, pamatojoties tikai uz šo informāciju, tiesnesis, kas izsniedzis atļauju, akceptēdams pieprasījumā ietverto pamatojumu, ir secinājis, ka visas tiesību aktu prasības ir izpildītas.

PIEZĪME. Ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu dalībvalstu tiesas lietas iztiesāšanas gaitā var uzdot Tiesai jautājumus par Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības akta spēkā esamību. Pašu pamatlietu Tiesa neiztiesā, taču valsts tiesai tā ir jāatrisina atbilstīgi Tiesas nolēmumam. Šis nolēmums ir vienlīdz saistošs arī citām dalībvalstu tiesām, ja tām jāatrisina līdzīga problēma.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

Pilns sprieduma un rezumējuma [teksts](#) tiek publicēts *CURIA* tīmekļvietnē pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Marta Ošleja ☎ (+352) 4303 6005.

Palieciēt ar mums!

